

Monitoring

DIERGEZONDHEID

Met veel mensen en dieren die op een klein oppervlak samenleven, is het belangrijk om een systeem te hebben dat nauwkeurig is en altijd de gezondheid van dieren in Nederland in de gaten houdt. Overheid en veehouderijsector hebben daarom samen met GD de diergezondheidsmonitoring opgezet waarvan GD uitvoerder is.

Diergezondheidsmonitoring

De diergezondheidsmonitoring is een laagdrempelig en vrijwillig systeem dat een breed vangnet biedt voor het zo vroeg mogelijk opvangen van signalen over diergezondheid. De signalen zijn afkomstig van veehouders uit verschillende sectoren (rund, varken, pluimvee, schaap en geit), dierenartsen, verwerkende industrie, onderzoeksinstituten en instanties die zich inzetten voor volksgezondheid. De monitoring onderzoekt, bundelt en analyseert deze signalen afkomstig van elkaar aanvullende instrumenten. De uitkomsten van de monitoring worden gedeeld met veehouders, dierenartsen en betrokken partijen zoals overheid, veehouderijsector, humane gezondheidszorg en (indien nodig) omliggende landen. Zo kunnen zij indien nodig actie ondernemen.

Drie doelen

Diergezondheidsmonitoring is belangrijk voor diergezondheid en dierenwelzijn, het beschermen van de volksgezondheid en de exportpositie van Nederland. Deze belangen zijn vertaald in onderstaande monitoringsdoelstellingen:

- Opsporen van uitbraken van bekende ziekteverwekkers die, voor zover bekend, niet in Nederland voorkomen.
- Opsporen van onbekende aandoeningen of ziekteverwekkers.
- Zicht houden op trends en ontwikkelingen in de veehouderij.

Hoe werkt het?

Stap 1. Verzamelen

De diergezondheidsmonitoring verzamelt zowel reactief als proactief signalen uit het veld. Bij de reactieve monitoringsinstrumenten ligt het initiatief bij veehouders, dierenartsen en andere erfbetreders. Doel is het breed opvangen van zoveel mogelijk signalen uit het veld. Bij de proactieve instrumenten ligt het initiatief voor informatieverzameling bij GD. Informatie voortkomend uit deze instrumenten geven inzicht in trends en ontwikkelingen in diergezondheid.

Reactieve instrumenten

- *Veekijker*
De Veekijker is een telefonische helpdesk voor dierenartsen en veehouders waarbij ervaren en gespecialiseerde GD-dierenartsen kosteloos deskundige hulp en advies op maat bieden.
- *Pathologie*
Veehouders en dierenartsen kunnen dieren inzenden voor pathologisch onderzoek om inzicht te krijgen in de doods-oorzaak en/of een bedrijfsprobleem of juist om bepaalde zaken uit te sluiten.
- *Veterinaire Monitoring Pluimvee (VMP)*
VMP is een samenwerkingsverband tussen een aantal pluimveepraktijken en GD. Practici leveren op vrijwillige basis digitaal informatie aan over pluimveegezondheid, zoals toegediende vaccinaties en bevindingen van bedrijfsbezoeken.
- *Online Monitoring Varkensgezondheid*
In de Online Monitoring Varkensgezondheid leggen varkensdierenartsen van elk bedrijfsbezoek de bevindingen vast waaronder eventueel waargenomen diergezondheidsproblemen.
- *Veterinaire Milieutoxicologie*
GD biedt ondersteuning aan veehouders en dierenartsen bij de vraag of problemen met diergezondheid te maken hebben met verontreinigingen in het milieu. Het vroeg signaleren van dit soort problemen kan voorkomen dat ze uitgroeien tot volksgezondheidsrisico's en economische schade.

Proactieve instrumenten

- **Data-analyse**
Middels data-analyse op geanonimiseerde data worden trends en ontwikkelingen van algemene gezondheidskenmerken en aandoeningen in beeld gebracht. Hiervoor worden gegevens vanuit het labonderzoek en diverse dataleveranciers gebruikt. Zij leveren gegevens aan over onder andere melkproductie, melkwaliteit, vruchtbaarheid, antibioticagebruik, dierverplaatsingen en sterfte.
- **Prevalentieonderzoek**
Regelmatig wordt onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van (endemische) dierziekten. Welke ziekten, wordt vastgesteld op basis van zaken zoals economische schade, belang voor de volksgezondheid en de mogelijkheid tot het nemen van maatregelen.
- **Bewakingsprogramma's**
Voor een aantal dierziekten schrijft de EU onderzoek voor op een deel van de Nederlandse veestapel om de aanwezigheid van de betreffende ziekten uit te sluiten. GD voert een aantal van deze bewakingsprogramma's voor bijvoorbeeld brucellose, blauwtong en aviaire influenza.
- **Waarschuwingssystemen**
Binnen deze systemen wordt informatie verzameld om een prognose te kunnen geven voor bepaalde (niet-)infectieuze aandoeningen. Met deze informatie kunnen veehouders en dierenartsen preventieve maatregelen nemen en de aandoeningen gericht behandelen.

Stap 2. Analyseren

Regelmatig bespreken en analyseren de Veekijkerdierenartsen samen met andere experts alle signalen en uitkomsten in het Veekijkeroverleg.

Stap 3. Concluderen

GD schrijft voor elke sector rapportages met de conclusies en eventueel aanbevelingen voor vervolgacties.

Stap 4. Informeren

De uitkomsten van de monitoring delen we periodiek met de overheid, veehouderijsector, veehouders en dierenartsen, humane gezondheidszorg en omliggende landen. Als er mogelijk (acuut) risico voor dier en/of mens is, neemt GD direct contact op met overheid, veehouderijsector, humane gezondheidszorg en (indien nodig) omliggende landen. De overheid en sector besluiten of vervolgacties voor de veehouderij nodig zijn zoals extra onderzoek, communicatie of aanpassingen van beleid.

Informatie

Wilt u meer weten over diergezondheidsmonitoring?
Ga naar www.diergezondheidsmonitoring.nl of
mail naar monitoring@gddiergezondheid.nl.

